

OLASI BİR KATALAN AYRILIĞININ AB ENTEGRASYONUNA ETKİLERİNİN SWOT ANALİZİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Sinem ÇELİK²

Öz

Avrupa Birliği (AB) bünyesinde yer alan ülkelerde ayrılma taleplerini en güçlü şekilde ifade eden halk Katalanlar olmuştur. İspanya'ya bağlı Katalonya bölgesinin özerklik talebiyle başlayan self-determinasyon istekleri tarihsel süreç içerisinde ayrılma talebine dönüşmüştür. Söz konusu talepler sonucunda İspanya'dan gerçekleşecek olası bir Katalan ayrılığının AB açısından birtakım belirsizlikler yaratacağı muhakkaktır. Dolayısıyla olası bir ayrılığın, özellikle AB bünyesinde bulunan azınlıklar üzerindeki etkileri bağlamında AB entegrasyonuna nasıl etki edeceğinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışma, Katalan halkın ayrılma taleplerinin tarihsel süreç içerisinde yaşadığı değişim ve dönüşümü ele alarak, muhtemel bir Katalan ayrılığının AB entegrasyonuna nasıl etki edeceğini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu etkilerin detaylı bir şekilde belirlenebilmesi için durum analizi yapılması önem arz etmektedir. Bunu gerçekleştirmenin yollarından biri, SWOT analizi olduğundan çalışma özelinde SWOT analizinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Entegrasyon, Katalonya, SWOT Analizi.

JEL Sınıflandırması: Z18, Z19, J15.

EVALUATION OF THE EFFECTS OF A POSSIBLE CATALAN SECESSION ON EU INTEGRATION WITHIN THE FRAMEWORK OF SWOT ANALYSIS

Abstract

The Catalans are the minority within the European Union (EU) that has most strongly expressed its demands for secession. The Catalans' demands for self-determination, which began with demands for autonomy, have evolved throughout history into demands for secession. It is certain that a possible secession of Catalonia from Spain will create some uncertainties for the EU. Therefore, it is important to investigate how a possible secession will affect EU integration, especially with regard to the impact on minorities within the EU. In this context, this study aims to determine how a possible Catalan secession will affect EU integration by looking at the change and transformation of Catalan secessionist demands in the historical process. In order to determine these implications in detail, it is important to conduct a situational analysis. One of the ways to achieve this is through the analysis of SWOT. For this reason, the SWOT analysis was used in this study.

Keywords: European Union, Integration, Catalonia, SWOT Analysis.

JEL Classification: Z18, Z19, J15.

¹ Bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi, SBE Uluslararası İlişkiler Anabilim dalında, Dr. Öğr. Üyesi Fatma AKKAN GÜNGÖR danışmanlığında hazırlanmış olan "Katalanların Self-determinasyon Talepleri ve Olası Bir Katalan Ayrılığının AB Entegrasyonuna Etkileri: SWOT Analizi" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, sinem.tan@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9072-7542

1. Giriş

Katalonya bölgesi, İspanya açısından uzun yıllar boyunca önemli bir sorun olmayı sürdürmüştür. Bölge halkının öncelikle özerklik talebiyle başlayan ve zamanla ayrılma talebine dönüşen istekleri bu sorunun temeli olarak görülebilir. Katalanların özerklik taleplerine ve ayrılma isteklerine temel oluşturan gerekçeler ise tarihsel, kültürel, siyasi ve ekonomik olmak üzere çok boyutlu bir görünüm arz etmektedir. Katalanlar V.Felipe, Primo De Rivera ve özellikle Francisco Franco döneminde kendilerine yönelik baskılayıcı politikalar uygulandığına yönelik iddialarına rağmen, yakın döneme kadar İspanya'nın bir parçası olarak kalma iradelerini sürdürmüştür. Bu durum İspanya Anayasa Mahkemesi'nin Katalonya özerkliğini genişleten 2006 Katalonya Özerklik Statüsündeki bazı maddeleri anayasaya aykırı bulan 2010 yılındaki kararları sonrasında değişim göstermiştir. Bu tarihten itibaren ayrılma yanlılarının giderek güç kazandığı yeni bir döneme geçildiğini söylemek mümkündür.

2010 Anayasa Mahkemesi kararları ile Katalonya Özerk Hükümeti ve İspanya Merkezi Hükümeti arasında artan gerilim, Kasım 2014 ve Ekim 2017'de Katalonya'nın gayri resmî bağımsızlık referandumları gerçekleştirmesinde önemli bir rol oynamıştır. Özellikle 1 Ekim 2017 tarihinde gerçekleşen son bağımsızlık referandumu ülke genelinde siyasi gerginliği tırmandırmış, Katalonya sorununu AB'nin önemli gündemlerinden biri haline getirmiştir. Bünyesinde yer alan bir ülkede gerçekleşen olaylara kayıtsız kalamayan AB, 2017 referandumunun İspanya Anayasası'na göre yasal olmadığını ve dolayısıyla referandum gerekçe gösterilerek yapılan tek taraflı bağımsızlık ilanının da yasal kabul edilemeyeceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte AB, yasal yönü bulunmayan bir konuda arabuluculuk yapılmasının da mümkün olmadığını belirterek, Katalonya'da yaşanan gelişmeleri doğrudan İspanya'nın iç meselesi olarak değerlendirmiştir.

AB'nin 2017 referandumu öncesi ve sonrasındaki tutumu dikkate alındığında, muhtemel bir Katalan ayrılığı durumunun AB için de bazı belirsizlikleri beraberinde getireceği muhakkaktır. Dolayısıyla olası bir Katalan ayrılımasının özellikle AB'nin azınlık politikası ve Birlik bünyesinde yer alan azınlıklar üzerindeki etkileri bağlamında AB entegrasyonunu nasıl şekillendireceğinin analiz edilmesi önemli hale gelmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Katalanların ayrılma isteğine varan taleplerini tarihsel süreç içerisinde ele alarak, olası bir Katalan ayrılığı durumunun AB entegrasyonuna muhtemel etkilerini tespit etmektir. Bu etkilerin detaylı bir biçimde belirlenebilmesi doğrultusunda durum analizi yapılması önem arz etmektedir. Bunu gerçekleştirmenin yollarından biri, SWOT analizi olduğundan çalışma özelinde SWOT analizinden yararlanılmıştır. Çalışmanın iddiası ise olası Katalan ayrılığının, özellikle AB bünyesinde yer alan diğer ayrılıkçı bölgeleri cesaretlendirerek domino etkisi yaratma ihtimali dolayısıyla AB'yi zor durumda bırakabileceği ve entegrasyon açısından birtakım olumsuzlukları beraberinde getirebileceği şeklindedir.

Çalışma dört ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışmanın teorik çerçevesini oluşturan birinci ana başlıkta ayrılma hakkının kavramsal çerçevesi detaylı olarak incelenmiştir. İkinci ana başlıkta Katalanların ayrılma isteğine varan talepleri tarihsel süreç içerisinde ele alınmış, üçüncü ana başlıkta ise AB'nin Katalanların ayrılma taleplerine ilişkin tutumuna yer verilmiştir. Çalışmanın olası bir Katalan ayrılığının AB entegrasyonuna etkileri: SWOT Analizi adını taşıyan son ana başlığında ise olası bir Katalan ayrılması karşısında AB entegrasyonunun sahip olduğu güçlü ve zayıf yönler, ayrıca bu durumun AB entegrasyonu açısından taşıdığı fırsatlar ve tehditler SWOT Analizi ile açıklanmaya çalışılmıştır.

2. Ayrılma Hakkının Kavramsal Çerçevesi

Mücadele ve müzakere süreçlerinin her ikisini de bünyesinde barındıran ayrılma olgusu, ana devlet varlığını sürdürürken, var olan devletin topraklarının belirli bir kısmının geri çekilmesi ve başka bir devletin ortaya çıkması eylemlerini ifade eden bir self-determinasyon modudur (Van den Driest, 2013:87). Aynı zamanda ayrılma, yeni bir bağımsız devlet oluşturmak veya başka bir devlete bağlı kalmak amacıyla, yerleşik nüfus tarafından yürütülen bir devletin topraklarının bir kısmının

ayrılması olarak tanımlanabilir (Haverland, 1987:384). Ayrılma hakkı, uluslararası literatür kapsamında temel olarak iki ana kategoriye ayrılır. Rızaya dayalı ayrılma hakkı ve tek taraflı ayrılma hakkı. Önemli ayrılma hakkı teorisyenlerinden biri olan Buchanan'a göre "rıza dayanan ayrılma hakkı bir müzakere sürecini takiben ortaya çıkar veya anayasal sürece uygun bir şekilde kullanılır. Tek taraflı ayrılma hakkı ise tam aksine, bir grubun rızaya dayanmaksızın veya anayasal yetkilendirme olmaksızın mevcut bir devletin topraklarının bir kısmında kendi bağımsız siyasi birimini kurma girişimidir (Buchanan, 2004:338)." Rızaya dayalı ayrılma hakkı, büyük ölçüde bir hukuk meselesi olarak görülür ve ayrılmanın anayasasını kabul etmeyi gerektirir (Muro, 2017:21). Ayrıca, anayasal olarak ayrılma ve siyasi müzakere ile ayrılma olarak iki alt gruba ayrılmaktadır. Rızaya dayalı ayrılmanın her iki yönü de barışçıl olarak kabul edilir ve uluslararası hukukun herhangi bir yasal ilkesini ihlal etmez veya etkilemez (Pechalova, 2017:26-27).

Tek taraflı ayrılma ise, önceki egemenin rızası olmaksızın bir devletin topraklarının belirli bir kısmının ayrılmasını ifade eder (Crawford, 2006:246). Dolayısıyla tek taraflı ayrılmalarda ana devletin rızası yoktur ve bu tür ayrılmalar kuvvet kullanımı ve tehdidi içerebilir. Tek taraflı ayrılmalar çoğu zaman, ağır insan hakları ihlalleri, haksız şekilde toprak kazanımları ve özyönetim anlaşmalarının sistematik ihlalleri durumunda tek taraflı ayrılma amacıyla olan ulusların bu hakka sahip olduğunu iddia eden düzeltici hak teorileri ile ilişkilendirilir (Muro, 2017:22). Düzeltici hak teorilerine göre; yaşadığı devletin sınırları dâhilinde ciddi insan hakları ihlallerine maruz kalan, haksız ilhaka uğrayan, içsel özerkliği veya azınlık hakları devamlı olarak ihlal edilen bölgesel olarak belirli bir yerde yoğunlaşan bir grup ayrılma hakkını ahlaken elinde bulundurur (Catala: 2013:78-79). Asıl problem, hiçbir haksızlığa uğramadığı ve ana devlet rıza göstermediği halde azınlık bir grup tarafından gerçekleştirilen tek taraflı ayrılma beyanıdır.

Tek taraflı ayrılma durumunda genel olarak anayasal bir ayrılma hakkı söz konusu değildir ve siyasi müzakere yapılmaması olası değildir ya da yapılan müzakere başarısız olmuştur. Geçmişten bu yana pek çok sayıda başarılı ve başarısız tek taraflı ayrılma örneği olduğunu söylemek mümkündür. Başarılı tek taraflı ayrılma örnekleri; Endonezya (Hollanda), Cezayir (Fransa), Güney Sudan (Sudan), Bangladeş (Pakistan), Eritre (Etiyopya), Bosna- Hersek, Sırbistan, Hırvatistan, Kosova (Yugoslavya) iken, başarısız tek taraflı ayrılma teşebbüsleri; Tibet (Çin), Keşmir (Hindistan), Tamil Elam (Sri Lanka), Çeçenistan (Rusya Federasyonu), Trasdinyester (Moldova), Abhazya ve Güney Osetya (Gürcistan)'dır (Anderson, 2012:354-355).

Ayrılma hakkı teorileri ise üç başlık altında ele almak mümkündür. Bunlar: Yalnızca İyileştirici Hak Teorileri, Temel Hak Teorileri ve Ulusal Self-determinasyon Teorileri şeklinde sıralanabilir. Uluslararası literatürde Haklı Neden Teorileri olarak da bilinen Yalnızca İyileştirici Hak Teorileri siyasi ayrılmayı haklı kılan birtakım nedenlere ve özel durumlara öncelik vermektedir. Bu teoriler, toprak işgali, soykırım dâhil olmak üzere temel insan hakları ihlali, ayrımcı adaletsizlik, din, dil, kültür ve etnik kökene dayanan insanları veya grupları görmezden gelmek gibi adaletsizliklerin giderilmesi gerektiği durumlarda ayrılma hakkına izin verir (Moore, 1998:6).

Uluslararası literatürde Tercih Teorileri olarak da bilinen Temel Hak Teorileri, ayrılma isteğinde bulunan grubun ayrılma talebinin meşru olabilmesi için yalnızca bu isteğini ifade etmesini yeterli görmektedir. Ayrıca ayrılma hakkına ilişkin bu teoriler, ayrılma talebinde bulunan grubun adaletsizlik kurbanı olup olmadığı ile ilgilenmemektedir (Philpott, 1998:81-83). Temel Hak Teorilerinin en önemli temsilcilerinden biri olan Harry Beran (1993:484), kendisini farklı ve ayrı bir grup olarak hisseden, belirli bir bölgede çoğunluğa sahip olan ve bağımsız siyasi bir varlık olarak hayatta kalabilecek her grubun ayrılma hakkını elinde bulundurduğunu savunur. Ulusal Self-determinasyon Teorileri ise ayrılma hakkını uluslara atfederek, ulusların kendi bağımsız devletlerini kurmalarını öngörür. Bu teoriler, azınlık halklarının bağımsız bir devlet kurma hakkı da dâhil olmak üzere self-determinasyon hakkına sahip olduğunu belirtir ve insanların hissettiği ulusal bağların gerçek etik öneme sahip olduğu fikrine dayanır (Norman, 1998:35).

3. Tarihsel Süreç İçerisinde Katalanların Ayrılma İsteğine Varan Talepleri

İspanya'nın 17 özerk bölgesinden biri olan Katalonya'nın, tarihsel süreç içerisinde özerklik talebiyle başlayan istekleri zamanla ayrılma talebine dönüşmüştür. İlk kez 14. yüzyılda öz yönetim kurumuna (Generalitat) sahip olan Katalonya, tarihsel süreç içinde yaşanan gelişmelere göre zaman zaman bu özerkliği kaybetmiş, yeniden kazanmış ya da genişletmiştir. Örneğin 1714'te Barselona'yı kontrolüne alarak İspanya Veraset Savaşları'nı sonlandıran V. Felipe (1714-1746), 1923'te askeri diktatörlük başlatan Primo De Rivera (1923-1930) ve İspanya İç Savaşı'nı kazanmasını takiben baskılayıcı politikalar uygulayan Francisco Franco'nun (1939-1975) yönetimleri sırasında Katalonya özerkliği tamamen askıya alınmıştır. Katalan özerkliğine yapılan darbeler sonucu şekillenen Katalan milliyetçiliği ilk olarak Katalan dilini ve kültürünü canlandırmayı amaçlayan "Renaixença" hareketi (1833) ile ortaya çıkmıştır. Bu hareket başlangıçta kültürel bir karaktere sahipken, süreç içinde siyasi bir yapıya bürünmüştür. Ancak Katalan milliyetçiliğinin etkili bir hareket olarak belirlediği asıl dönem Franco rejimi dönemi (1939-1975) olmuştur.

Franco döneminde, Katalan kurumları bastırılmış, Katalanca yasaklanmış ve milli marş, bayrak gibi Katalan kimliğini oluşturan tüm sembolik unsurlar ortadan kaldırılmıştır. Bu dönemde Katalan halk, rejimin diktatörlüğünü reddetmeyi amaçlayan bir mücadele şekli benimsemiştir. 1975'te Franco'nun ölümü sonrası modernleşmek ve demokratikleşmek gerekliliğinin farkına varan İspanya, 1978 Anayasası'nı oluşturmuştur. Franco dönemindeki baskı politikalarına son veren Anayasa ile İspanya dışlandığı uluslararası sisteme geri dönüş sağlamış, kültürel, dilsel ve tarihi farklılıklar tanınarak demokrasi pekiştirilmeye çalışılmıştır (Moreno vd., 1998:71). 1978 Anayasası'nın kabulünden sonraki ilk önemli adım ise bölgesel özerkliğin araçları oluşturularak Anayasanın bölgeselci idealini uygulamaya geçirmek olmuştur. Sağlam geleneği ile Katalonya, bu noktada ilk ideal aday olarak görülmüştür. Katalonya Özerklik Statüsü, 1979'da gerçekleşen popüler bir referandum sonrasında onaylanmıştır. Böylelikle Katalonya, Generalitat'a ve kendi parlamentosuna yeniden kavuşmuş, Katalanca, Katalonya'nın ikinci resmi dili ilan edilmiştir (Conversi, 1994:166-167).

1980-2003 yılları arasında Katalonya Özerk Yönetimi ve İspanya hükümeti arasındaki ilişkilerde "kazan- kazan stratejisi"nin hâkim olduğunu söylemek mümkündür. Bu strateji, her iki tarafın da müzakere etmeyi ve karşılıklı kazanımlar elde etmek için taviz vermeyi kabul ettiği iş birliğine dayalı bir strateji olarak tanımlanabilir (Levrat vd., 2017:17). Katalonya'da 2003'te gerçekleşen bölgesel parlamento seçimleri, 1980 itibarıyla Katalonya devlet başkanlığı yapan Jordi Pujol'un yeniden seçilmeyi reddetmesini takiben güç değişikliği ile sonuçlanmıştır. Yeni kurulan koalisyon hükümeti ilk iş olarak yeni statü hazırlıklarına girişmiştir (Guibernau, 2014a:112).

2006'da Katalonya'da düzenlenen referandum ile kabul edilen Özerklik Statüsü, 1979'da onaylanan Statü ile kurulan özyönetimi pekiştirmeyi ve genişletmeyi amaçlamıştır. Kabul edildiği andan itibaren 1979 Statüsü'nün yerine geçen 2006 Özerklik Statüsü, Katalan vatandaşların ve siyasi kurumların haklarını ve yükümlülüklerini, İspanya devleti ile olan güç ilişkilerini ve Katalonya Özerk Yönetimi'nin finansmanını içeren geniş bir çerçeveye sahiptir. Katalonya'nın İspanya devleti içerisinde özgün bir bölge olduğunu tasvir ederek başlayan ve Barselona-Madrid arasındaki yetki dağılımını tanımlamaya hizmet eden Statü'nün getirdiği en önemli değişiklik, Katalonya için "ulus" kavramını kullanması olmuştur (Mermel, 2016:21-22).

İspanya Anayasa Mahkemesi'nin 2010'da verdiği nihai kararda, 2006 Katalonya Özerklik Statüsü'ndeki 14 madde anayasaya aykırı bulunmuştur. Mahkemenin 14 maddeyi içeren iptal kararları genel hatlarıyla "tanımaya", "yetkiye" ve "finansmana" ilişkin kararları kapsamak üzere üç kısımda incelenebilir (Kolçak, 2017:34). Statü'nün girişinde Katalonya'nın "ulus" olarak tanımlanmasının hiçbir hukuksal dayanağı olmadığı, anayasal çerçeveye göre ulus olarak yalnızca İspanyol ulusunun kabul edilebileceği, tanımaya ilişkin iptal kararları kapsamında değerlendirilebilir (Lluch, 2020:249). Aynı zamanda Mahkeme'nin Katalancanın sadece eğitim alanında Kastilyan İspanyolcası ile eşit statü kazanmasına izin vermesi ve dolayısıyla kamusal alanda söz konusu

eşitliğe ulaşmasını yasaklaması da tanımaya ilişkin kararlar arasında yer almaktadır (Guibernau, 2013:382).

Yetkiye ilişkin iptal kararları kapsamında ise, Statü'nün Katalan Adalet Divanı kuran, Katalan Ombudsmanı'na ayrıcalık tesis eden ve Katalan Yüksek Adalet Divanı Başkanı'nın statüsünde iyileştirme yapan maddelerin bulunduğu söylenebilir (Guibernau, 2014b:17). Finans sistemine ilişkin verilen kararlar incelendiğinde ise, büyük değişiklikler yapıldığı ve dolayısıyla 2006 Statüsü'nün bu alandaki hükümlerinin yasal etkilerinin ciddi ölçüde azaldığı göze çarpmaktadır (Lluch, 2020:251). Örneğin Katalan Hükümetinin kendi yerel vergilerini belirlemesine izin veren maddeler ile Katalonya'nın "dayanışma fonu"na katkı sağlamasına yönelik hükümlerin anayasaya aykırı olduğu kabul edilmiş, Statü normlarının her Özerk Topluluğun "dayanışma fonu"na ve mali transferlere olan katkısını düzenleyen İspanya Parlamentosu'na karşı uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır (Guibernau, 2013:382).

2006 Özerklik Statüsü ile genişletilen Katalonya özerkliğinin 2010 Anayasa Mahkemesi kararlarıyla kısıtlanması, Mahkemeyi siyasallaşmakla ve Statü'yü referandumla onaylayan Katalan seçmenlere saygı göstermemekle suçlayan Katalan siyasi partileri ve self-determinasyon talep eden halk tarafından tepki ile karşılanmıştır. Birçok Katalan açısından iptal kararları, Katalonya'nın İspanyol Devletine entegrasyonunu sağlayacak tüm kapıları kapatmış ve böylelikle ayrılıkçı hareketin güçlenmesine zemin hazırlamıştır (Nagel ve Rixen, 2015:60). Bu süreç Kasım 2014'te ve Ekim 2017'de Katalonya'nın gayri resmî bağımsızlık referandumları gerçekleştirmesini beraberinde getirmiştir.

Özellikle 1 Ekim 2017 tarihinde gerçekleşen son bağımsızlık referandumu ülke genelinde siyasi gerginlik yaratmış, İspanyol polisinin referanduma katılan seçmenlere yönelik müdahaleleri, Katalan siyasetçilerin referandumu takiben hapse atılmaları ve referandum sonrası Katalonya'nın tek taraflı bağımsızlık ilanı (27 Ekim) uluslararası tepkilere yol açmıştır. Bağımsızlık referandumunun üzerinden beş yıl geçmesine rağmen Katalonya'daki atmosfer halen gerginliğini korumakta, yaşanan gelişmeler karşısında bu gerginlik zaman zaman artmaktadır. 2017 referandumunun ortaya çıkardığı gerginlik ortamının ilgili taraflar arasında ciddi bir uzlaşma sağlanana kadar devam edebileceğini öngörmek mümkündür. İspanya Hükümeti'nin yakın zamanda referandum düzenlemekten suçlu bulunan Katalan siyasetçileri affetmesi uzlaşma yolunda atılan önemli bir adım olarak görülebilir.

4. AB'nin Katalanların Ayrılma Taleplerine İlişkin Tutumu

AB, Avrupa siyasi birliği projesini desteklemek için vatandaşları arasında uluslararası kimlik oluşturmaya çalışan siyasi bir varlıktır. Bu nedenle Birlik bünyesinde Avrupalı halklar arasındaki farklılıkları vurgulayacak eylemler önerilmemektedir. AB'nin azınlıklara ve bölgelere yönelik politikaları dikkate alındığında, bu konulara ilişkin kararların yetki devri ilkesi gereği üye devletlerin tasarrufuna bırakıldığını söylemek mümkündür. Bu noktada, AB Antlaşması'nın 4. maddesi, devletlerin ulusal kimlik, ulusal güvenlik ve toprak bütünlüğü konularının AB yetki alanının tamamen dışında olduğunu ve bu konuların her üye devletin kendi sorumluluğu çerçevesinde kalmaya devam ettiğini açıkça belirtmektedir. Ancak madde 4'te yer alan ifadeler, üye devletlerin kendi ulusal kimlikleri veya toprak bütünlükleri konusunda istedikleri gibi davranma özgürlüğüne sahip oldukları anlamına da gelmemektedir. AB üyesi devletler kendi sorumluluklarına bırakılan konularda bir eyleme giriştiklerinde AB Antlaşması'nın 2. maddesinde AB'nin dayandığı değerler olarak belirtilen insan onuru, özgürlük, demokrasi, eşitlik, hukukun üstünlüğü ve insan hakları gibi değerlere saygı gösterme yükümlülüğü altındadırlar (Levrat, 2017:7-8).

AB, Katalonya'da yaşanan gelişmeleri İspanya'nın iç meselesi olarak değerlendirerek AB Antlaşması'nın 4. maddesine uygun hareket ettiğini göstermiştir. Avrupa Komisyonu konuya ilişkin yaptığı açıklamada Katalonya'da gerçekleşen referandumun yasal olmadığını ve konunun İspanya'nın anayasal düzenine uygun olarak ele alınması gereken bir iç mesele olduğunu vurgulamıştır. Referandumun İspanya Anayasası'na göre düzenlenmiş olması durumunda dahi

ayrılan bölgenin kendisini AB dışında bulacağını açıkça ifade eden Komisyon, birlik ve istikrarın korunması gerekliliğine atıfta bulunmuştur (European Commission, 2020).

AB Konseyi Başkanı Donald Tusk ise durumun İspanya iç meselesi olduğunu yeniledikten sonra, konuya ilişkin arabuluculuk ya da uluslararası girişim veya eylem için herhangi bir alan bulunmadığını vurgulamıştır (Euronews, 2020). Referandumu izleyen haftaların siyasi gerginlikle karakterize edildiği dönemde Madrid yönetimi ile herhangi bir şekilde anlaşma sağlanamayacağını anlaşıldığı üzerine Katalonya Parlamentosu tarafından 27 Ekim’de tek taraflı olarak bağımsızlık ilan edilmiştir. Tek taraflı bağımsızlık ilanının akabinde konuşan Donald Tusk, AB açısından hiçbir şeyin değişmediğini ve Birlik için tek muhatabın İspanya merkezi hükümeti olmaya devam edeceğini belirtmiştir (Saeed, 2017). Avrupa Parlamentosu Başkanı Antonio Tajani ise Katalonya Parlamentosu’nun gerçekleştirdiği tek taraflı bağımsızlık ilanını hukukun üstünlüğünün bir ihlali olarak nitelendirmiş ve bu bağımsızlık beyanının AB bünyesinde yer alan hiçbir ülke tarafından tanınmayacağını belirtmiştir (Aljazeera, 2017).

AB, tutum değişikliğine gitmeyip meselenin İspanya’nın tasarrufunda olduğunu belirtmesini ve arabulucu bir rol üstlenmek yerine bölgede istikrarın sağlanması açısından İspanya merkezi hükümetine destek vermesini çeşitli nedenlere dayandırmıştır. AB ilk olarak, Katalan liderlerin taleplerinin aksine toprak bütünlüğü ve ulusal güvenlik konularını üye devletin sorumluluğuna bırakan AB Antlaşması’nın 4. maddesi gereği, üye devletin rızası olmadan iki taraf arasında arabuluculuk yapmasının kabul edilemez olduğunu belirtmiştir. İkinci olarak AB, 2017 Katalan Bağımsızlık Referandumu’nun İspanya Anayasası’na göre yasal kabul edilmediğini, dolayısıyla referanduma dayanarak yapılan tek taraflı bağımsızlık ilanının da yasal olamayacağını ve bu nedenle AB’nin yasal yönü olmayan bir meselede arabuluculuk rolü üstlenme ihtimalinin bulunmadığını belirtmiştir (Caplan ve Vermeer, 2018: 762).

AB’nin genel anlamda Katalonya sorununu İspanya içinde çözülmesi gereken bir sorun olarak görmesi dolayısıyla mesele karşısında pasif bir tavır sergilemesi Birlik bünyesi içinde kalarak İspanya’dan ayrılmak isteyen bağımsızlık yanlısı Katalanların Birliğe olan güvenini ciddi ölçüde sarsmıştır. Ayrıca son dönemde (Mart 2021) Avrupa Parlamentosu’nun, Katalonya’nın eski başbakanı Carles Puigdemont ve iki Katalan siyasetçinin (Toni Comin ve Clara Ponsati) dokunulmazlıklarının kaldırılmasına onay vermesi de bağımsızlık yanlısı kampta hayal kırıklığı yaratmanın ötesinde endişeye yol açmıştır. Bu durum ayrılma yanlısı kampta Avrupa demokrasisini sorgulayan söylemlerin önünü açarak, Katalan sorununun yarattığı gerilimin yeniden tırmanmasını beraberinde getirmiştir.

5. Olası Bir Katalan Ayrılığının AB Entegrasyonuna Etkileri: SWOT Analizi

Kullanımından bu yana çeşitli gelişim aşamalarından geçen SWOT Analizi ilk olarak, 1950’lerin başında Harvard Üniversitesi’nde Profesör George Albert Smith ve Profesör Roland Christensen tarafından yapılan vaka çalışmalarını analiz etmek amacıyla ortaya çıkmıştır (Chermack ve Kasshanna, 2007:385). SWOT ifadesi, Strengths (Güçlü yönler), Weaknesses (Zayıf yönler), Opportunities (Fırsatlar), Threats (Tehditler) kelimelerinin baş harflerinden oluşmaktadır. Durum analizi gerçekleştirerek, çözüme yönelik strateji geliştirmeye yardımcı olan SWOT Analizinin dört bileşeni, içsel veya dışsal hususları tanımlar. Güçlü yönler, hedeflere ulaşmayı kolaylaştıran iç unsurlara atıfta bulunurken, zayıf yönler, başarıya müdahale eden dâhili unsurlardır. Hedeflere ulaşılmasına yardımcı olan dış unsurlar ise boşlukları ele almaya ve yeni faaliyetler başlatmaya imkân tanıyan fırsatlardır. Tehditler ise, dış çevrenin amaçlara ulaşılması noktasında engel veya potansiyel engel olan yönleridir (Aldehayyat ve Anchor, 2008:284).

Süreç içerisinde SWOT Analizi literatürü kapsamlı bir şekilde büyümüş, birçok farklı alan (yönetim, uluslararası ilişkiler, eğitim, sağlık, pazarlama, tarım vb.) ve bağlamda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Çalışma özelinde Katalanların olası bir ayrılma durumunun AB entegrasyonu açısından yaratabileceği etkilerin belirlenmesine yönelik tek vaka incelemesi gerçekleştirilmesi amacıyla SWOT Analizinden yararlanılmıştır.

Tablo 1: SWOT Analizi

S Strenghts (Güçlü Yönler)	W Weaknesses (Zayıf Yönler)	O Opportunities (Fırsatlar)	T Threats (Tehditler)
*AB'nin sahip olduğu ekonomik güç ve Katalan ekonomisi için taşıdığı önem *AB'nin dünya siyasetindeki konumu	*AB'nin mevcut azınlık politikası *AB'nin bünyesinde birçok ayrılıkçı hareket barındırması	*AB'nin temsil ettiği, savunduğu demokratik değerlerle uyumlu bir azınlık mevzuatı ortaya çıkarma olasılığı	*Olası bir Katalan ayrılığının ayrılıkçı hareketler üzerinde yaratabileceği olası domino etkisi *Olası bir ayrılma durumunda İspanya'nın Birliğe daha fazla mali yük getiren bir ülke olması

5.1. Strenghts (Güçlü Yönler)

5.1.1. AB'nin Sahip Olduğu Ekonomik Güç ve Katalan Ekonomisi İçin Taşıdığı Önem

Ocak 2020'de Birleşik Krallık'ın çıkışıyla birlikte 27 üye ülke ile yola devam eden ve dünyanın en güçlü ekonomik alanlarından biri olan AB, 17,9 trilyon dolarlık GSYİH'si ile dünya ekonomisinin yaklaşık %16'sını temsil etmektedir. Dünya çapında önemli bir ticaret gücü olan AB'nin 2021 yılında kişi başına düşen GSYİH'si ise 38.234 dolardır (The World Bank, 2022a). 2021 yılında yayımlanan ve 167 ülkenin dâhil olduğu Legatum Refah Endeksi'ne göre belirlenen sıralamada AB'ye üye ülkelerin tümü ilk elli ülke içinde yer almaktadır (Legatum Institute, 2022). Mevcut sosyo-ekonomik göstergelere bakıldığında, AB'nin bünyesinde yer alan ülke vatandaşlarına yüksek refah ortamı sağlayan bir topluluk olduğunu söylemek mümkündür. Aynı zamanda AB üyeliğinin ülkelere sağladığı temel ekonomik faydalar, malların, hizmetlerin, sermayenin ve insanların AB sınırları içinde serbest dolaşımını ifade eden Avrupa Tek Pazarı ile yakından ilgilidir. Tek Pazar AB'nin en büyük başarılarından biridir.

AB'nin ekonomik profili ve Tek Pazar'ın sağladığı faydalar değerlendirildiğinde, AB üyesi olmanın daha yüksek GSYİH'den yararlanmak, daha fazla ihracat gerçekleştirmek, ticari ürünlerin maliyetini düşürmek, daha esnek ve istikrarlı bir ekonomiye sahip olmak, finansal kurumlara ve fonlara daha kolay erişim sağlamak ve daha çok doğrudan yabancı yatırım çekmek gibi avantajları beraberinde getirdiğini söylemek mümkündür. 1986 yılında AB'ye üye olduğundan beri ciddi bir ekonomik ilerleme kaydeden İspanya'ya bağlı özerk bir hükümet olan Katalonya'nın da Birlik içinde yer alan pek çok bölge gibi bu avantajlardan yararlandığı mevcut ekonomik göstergelerinden anlaşılmaktadır. Katalonya'nın 2000 yılındaki GSYİH'si 127 milyar Euro iken, 2021 yılında bu rakam 244 milyar Euro'ya yükselmiştir (Statistical Institute of Catalonia, 2022a).

Yaklaşık yirmi senede aynı yükselişin ithalat ve ihracatta da yaşandığı görülmektedir. 2000 yılında 33,7 milyar Euro olan ihracat, 2021 yılı itibariyle 66,9 milyar Euro'ya; 2000 yılında 48,7 milyar Euro olarak gerçekleşen ithalat ise 2021'de 82,3 milyar Euro'ya yükselmiştir (Statistical Institute of Catalonia, 2022b). AB bünyesi içinde olmanın bölgeye sağladığı önemli avantajların başında gelen doğrudan yabancı yatırım girişine bakıldığında ise bölgenin son yirmi yılda (2000-2021) her yıl ortalama 3,2 milyar Euro değerinde yatırım çektiği görülmektedir. 2019'da 3,22 milyar Euro olan doğrudan yabancı yatırım miktarının 2,51 milyar Euro'su AB ülkelerinden gelmiştir. Bu rakam, toplam doğrudan yabancı yatırım miktarının yaklaşık %78'ine tekabül etmektedir (Statistical Institute of Catalonia, 2020). 2020-2021 yılları için Katalonya, Financial Times'ın "fDi Dergisi" tarafından Güney Avrupa'nın en iyi yabancı yatırım bölgesi olarak seçilmiştir. "fDi Dergisi", Katalonya'yı üç kez üst üste bu konuma yerleştirmiştir (Government of Catalonia, 2021).

Katalonya'nın sıkı sıkıya AB'ye entegre olmuş bir bölge olması dolayısıyla AB'nin bu ekonomik potansiyelinden yararlandığını söylemek mümkündür. 2021 itibariyle dış ticaret hacmi 149,2 milyar Euro olan Katalonya'nın ithalat ve ihracatının yarısından fazlasını Birlik üyesi ülkeler ile gerçekleştirdiği göz önüne alındığında, olası bir ayrılmanın bölgeyi Birlik dışında bırakacak olması

dolayısıyla Katalonya'nın dış ticaret hacminde dramatik bir küçülmeye yol açacağı öngörülmektedir. Yabancı yatırımlar açısından bakıldığında, Birlik dışında kalan bir Katalonya'nın Güney Avrupa'nın en iyi yabancı yatırım bölgesi olma konumunu sürdüremeyeceğinin muhtemel olduğu söylenebilir.

Aynı zamanda olası bir ayrılma durumunda dış ticaret hacminin küçülmesi ve yabancı yatırımların azalması durumunun ortaya çıkmasına bağlı olarak bölgenin 2021'de 244 milyar Euro'yu bulan GSYİH'sinde ciddi bir daralma yaşanacağını da söylemek mümkündür. Buna finans sektörü ve işsizliğe ilişkin sorunlar da eklenince Katalanların ekonomik anlamda birçok açıdan sıkıntıya düşeceği kaçınılmaz bir durum olarak görülmektedir (Helmich, 2020:263-364). Dolayısıyla, AB'nin ekonomik büyüklüğünün, vatandaşlarına sunduğu refahın Katalanlar açısından kritik öneme sahip olduğunu, aynı zamanda bu durumun AB'nin Katalan ayrılmasını caydırıcı güçlü yönünü teşkil ettiğini söylemek mümkündür.

5.1.2. AB'nin Dünya Siyasetindeki Konumu

AB kurulduğu günden itibaren dünya siyasetinde ağırlığını arttıran, uluslararası meselelerde önemli bir yeri olan ve dünyada yaşanan gelişmelerin şekillenmesinde kayda değer etkileri bulunan tartışmasız bir güçtür. Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası yoluyla en önemli uluslararası meselelerin (uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi, doğal çevrenin korunması, uluslararası organize suçlarla mücadele, insan haklarının korunması, silahların kontrolü ve silahsızlanma vb.) üzerinde duran AB, bu konulara ilişkin diplomatik ilişkiler sürdürmekte, dünya devletlerinin çoğunluğu ve en önemli devletlerarası kuruluşlar (özellikle BM, AGİT, Afrika Birliği Örgütü) ile işbirliği yapmakta, ayrıca tüm kıta ve bölgelere yönelik aktif politikalar uygulamaktadır (Zieba, 2012:71).

AB'nin uluslararası siyasette sahip olduğu konum, Birliğin uluslararası ilişkiler açısından taşıdığı önemin en belirgin kanıtını oluşturmaktadır. AB, uluslararası barışı ve güvenliği sağlama noktasında gerçekleştirdiği askeri operasyonlar, özellikle üçüncü dünya ülkeleri için sağladığı insani yardımlar, taşıdığı normatif değerler, çatışma çözümünde üstlendiği roller, ülkelere kalkınmaları amacıyla sunduğu destekler ve uluslararası ticarete edindiği tartışılmaz güç sayesinde hem Birlik üyesi devletler hem de Birlik dışında yer alan çoğu ülke için vazgeçilmesi zor bir topluluk olarak görülmektedir. Yukarıda değinilen hususların AB'nin bir ülke ya da bölgenin ayrılmasını caydıracak güçlü yönlerini oluşturduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla, İspanya'dan olası bir ayrılma durumunun Katalanlar açısından ortaya çıkaracağı ilk etki, bu denli güçlü bir birliğin vatandaşlığından çıkarak, AB vatandaşı olmanın sağladığı bu avantajları kaybedecek olmasıdır. Ancak bu etkiden daha önemlisi, AB'nin uluslararası arenadaki siyasi ve ekonomik gücünü kullanarak Katalonya'nın diğer devletler tarafından resmi olarak tanınmasını engelleyip dünyadan izole bir bölgeye dönüştürmesi ihtimalidir.

5.2. Weaknesses (Zayıf Yönler)

5.2.1. AB'nin Mevcut Azınlık Politikası

1990'lı yıllara kadar azınlık meselesini temel insan hakları kapsamında ele alan AB, insan haklarına doğrudan ilgi gösterirken; daha çok ekonomik büyümeye ağırlık verilmiş olması, Birliğe üye ülkelerin azınlık haklarını tanımaları durumunda hâkimiyetlerinin zarar göreceğinden endişe duymaları ve AB kurumlarına azınlıklarla ilgili hususlarda yetki devretme konusunda uzlaşma sağlayamamaları gibi nedenlerle azınlık meselesi ile pek ilgilenmemiştir (Yazgan, 2015:100). Ancak Birlik, 1990 sonrası SSCB, Yugoslavya ve Çekoslovakya'nın dağılması sonucu ortaya çıkan ulusal azınlıkları Avrupa düzeni ve istikrarı açısından potansiyel tehdit olarak görmesi dolayısıyla azınlık konuları ile ilgili çeşitli düzenlemeler yapmaya başlamıştır. Bilindiği üzere, 1992'de Maastricht Antlaşması'nda "ulusal ve bölgesel çeşitliliğe" saygı duyulmasına yönelik ifadeler yer alırken, Kopenhag Kriterleri ile "azınlıklara saygı gösterilmesi ve onların korunması", Birliğe üye olma noktasında temel şartlardan biri kabul edilmiştir. Ancak Kopenhag Kriterleri çerçevesinde azınlık

hakları konusunun yalnızca aday ülkeler için bir kriter olarak sunulması çifte standart olarak değerlendirilmektedir (Özcan, 2012:36-37).

Maastricht Antlaşması ve Kopenhag Kriterleri'nin azınlık haklarının desteklenmesi noktasında iyi bir araç olduğunu söylemek mümkünse de bunların AB bünyesinde bir azınlık politikası yaratma ve geliştirme hususunda herhangi bir yetkinliğe sahip olmadığı dikkat çekmektedir. Her ne kadar Lizbon Antlaşması da ilk kez ulusal azınlıklara açıkça yer vermesi ve ayrımcılığın yasaklanmasını ulusal bir azınlığa ait olma temelinde ele almış olması dolayısıyla AB hukukunda azınlıkların korunmasına ilişkin tarihsel bir adım olarak değerlendirilse de Birliğin azınlık haklarının korunmasına dair istikrarlı ve standart bir yaklaşım benimsediğini söylemek oldukça güçtür (Middelaar, 2014).

AB'nin azınlık meselesi konusunda etkili politikalar üretme noktasındaki eksikliğini Katalanlar açısından analiz ettiğimizde ise, Katalan sorununun katlanarak bugünkü hali almasında Birliğin azınlıklara ilişkin konulardaki mevzuat ve politika eksikliğini önemli bir etkisi olduğunu belirtmek gerekir. AB'nin azınlık haklarını yalnızca aday ülkeler açısından bağlayıcı kabul ederek tam üye ülkeler için herhangi bir mekanizma geliştirmemesi ve azınlıklara dair konuları üye ülkelerin iç meselesi olarak değerlendirip kendinde bir müdahale hakkı görmemesi (Yazgan, 2015:100-101), Katalan bölgesinin giderek sorunlu bir yere dönüşmesinin başlıca sebepleri arasında yer almaktadır.

5.2.2. AB'nin Bünyesinde Ayrılcı Hareket Barındırması

AB'nin SWOT Analizi çerçevesinde ele alınan zayıf yönlerinden en önemlisi ise bünyesinde çok sayıda ayrılcı hareket barındırıyor oluşudur. AB üyesi ülkelerde 30'a yakın ayrılcı hareket mevcuttur. Ayrılcı söylem ve eylemler neredeyse tüm AB üyesi ülkelerde varlık göstermektedir (Yıldız, 2020). AB'ye üye devletlerin sınırları içerisinde bulunan ayrılcılık olgusuyla doğrudan bağlantılı birkaç olası faktör bulunmaktadır. Bu hareketlerin ortaya çıkmasında ayrılcılık olgusunun siyasi belirleyicilerinin yanı sıra sosyolojik ve ekonomik belirleyicilerinin de önemli payı vardır.

Siyasi belirleyiciler, genellikle AB üyesi devletlerin merkezi hükümetlerinin aşırı milliyetçi politikaları tarafından şekillendirilmektedir. Neredeyse her AB üyesi devlet çok etnikli ve kültürlü bir yapıya sahip olduğundan, aşırı etnik milliyetçi siyasi söylem ve politikaların, farklı topluluklar arasında daha fazla bölünmeye hizmet ettiğini söylemek mümkündür. Sosyolojik açıdan bakıldığında, çağdaş Avrupa ayrılcılığının köklerinde devlet-altı etnik grupların tarihsel mağduriyet iddialarının yattığı söylenebilir. Avrupa ayrılcılığında tarihsel deneyimler özellikle önemlidir. Öte yandan ayrılcılığın ekonomik boyutu da göz ardı edilmemesi gereken önemli bir noktadır. AB üyesi ülkelerdeki ayrılcı vakaların çoğunda, en zengin bölgelerin daha fazla özerklik veya tam bağımsızlık isteyen bölgeler olduğu gözlemlenmektedir. AB bünyesinde yer alan mevcut ayrılcı hareketlerin en belirgin olanları ve önde gelenleri şunlardır: İspanya/Bask Bölgesi, Belçika/Flaman Bölgesi, Fransa/ Korsika, İtalya/ Padanya Bölgesi, İtalya/ Güney Tirol, Almanya/Bavyera, Danimarka/ Faroe Adaları.

5.3. Opportunities (Fırsatlar)

5.3.1. AB'nin Savunduğu Normatif Değerlerle Uyumlu Bir Azınlık Mevzuatı Ortaya Çıkarma İhtimali

AB, azınlıklarla ilgili hususları bünyesinde yer alan devletlerin iç meselesi olarak görmektedir. "Azınlıklara saygı gösterilmesi ve onların korunması", Birliğe aday ülkeler için temel kriterlerden biri kabul edilirken, Birliğe üye olan devletler açısından herhangi bir sorumluluk yaratmamaktadır. Dolayısıyla Birlik bünyesinde azınlıklara ilişkin yaşanan gelişmeler AB değerleriyle çelişen boyutlara ulaştığında bile AB bu olaylar karşısında sessizliğini korumayı tercih etmekte ve meseleyi tamamen üye ülkelerin iç meselesi olarak görmektedir (Çelik, 2021:664). Birlik mevzuatında "AB vatandaşlığı" diye bir kavramın mevcut olması ve bu kavram içinde AB üyesi devletlerin tüm vatandaşlarının yer alması, Birliğin azınlık meselesinde pasif kalışını anlaşılabilir kılan durumlardan biridir. Nitekim tüm

Katalan vatandaşların tıpkı diğer İspanya vatandaşları gibi aynı zamanda Birlik vatandaşı olması dolayısıyla Katalonya'da yaşanan olaylar karşısında AB'nin "AB vatandaşlığı" kavramını göz ardı ederek çözüme yönelik herhangi bir eylemde bulunmaması, İspanya hükümetinin gerçekleştirdiği şiddet olaylarını sadece kınamakla yetinmesi AB'nin savunduğu demokratik değerlerle çelişmektedir. İşte bu noktada AB'nin temsil ettiği normatif değerlerle uyumlu bir azınlık mevzuatı oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Yaşanan tüm engellere rağmen muhtemel bir Katalan ayrılması sonucu ortaya çıkacak durum, AB'nin diğer azınlıkları da hesaba katan geniş bir azınlık mevzuatı oluşturmasına imkân tanıyabilir. Böylelikle olası bir Katalan ayrılması sonrası, özellikle diğer ayrılık yanlısı azınlıklardan gelecek taleplerin doğrudan AB'nin meselesi olarak ele alınması söz konusu olabilecek, bu durum da azınlıkların ayrılmayı talep etmelerine sebep olan gelişmelerin ortadan kaldırılması açısından bir fırsat yaratabilecektir.

5.4. Threats (Tehditler)

5.4.1. Olası Bir Ayrılmanın Ayrılıkçı Hareketler Üzerinde Yaratabileceği Olası Domino Etkisi

Katalonya'nın İspanya'dan ayrılması durumunda ortaya çıkacak önemli tehditlerden biri gerçekleşecek olası bir ayrılmanın Birlik bünyesindeki diğer ayrılıkçı azınlıklar üzerinde yaratabileceği domino etkisidir. Katalonya'nın 2017 yılında gerçekleştirdiği referanduma ve sonrasında ilan ettiği bağımsızlığa AB bünyesindeki birçok azınlıktan farklı tonlarda da olsa destek mesajları gelmesi ortaya çıkması muhtemel domino etkisi için uygun zeminin varlığını göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Korsikalıların, Katalanların self-determinasyon mücadelesini desteklediğini ve bu süreçte Katalonya lehine konumlandıklarını söyleyen Korsika Meclis Başkanı Jean-Guy Talamoni, Katalonya'nın bağımsızlık ilanı sonrası "Katalonya Cumhuriyeti'nin doğuşunu selamlıyoruz" şeklinde açıklamada bulunmuş, Korsika'nın 10 yıl içinde ekonomik istikrara sahip olması durumunda Katalonya ile aynı koşullarda olabileceğine vurgu yapmıştır (Kester, 2017). Bağımsızlık sürecinde Katalan halkının self-determinasyon hakkının bulunduğunu ve İspanyol polislerinin eylemlerinin anti-demokratik olduğunu belirten Bavyera Partisi Başkanı Florian Weber ise, Katalonya'nın İspanya'dan ayrılması halinde bu durumun Almanya'da benzer gelişmeler yaşanmasına emsal teşkil edeceğini söylemiştir. Dönemin N-VA lideri Jan Jambon, "Benim kalbim Katalanlarla. Şu anda gündemde olmasa da N-VA'nın uzun vade hedefinde Flaman Bölgesinin bağımsız olması var" diyerek Flaman ayrılıkçı hareketinin Katalonya'ya destek verdiğini açıkça belirtmiştir (Çetin, 2017).

Güney Tirol Parlamentosu da Katalan siyasi mahkûmlarının serbest bırakılmasını talep eden ve Katalan halkının self-determinasyon hakkı olduğunu vurgulayan bir açıklama yapmıştır. Güney Tirol temsilcilerinin parlamento kapısında devasa bir Katalan bayrağı tuttuklarını gösteren bir fotoğrafın milletvekilleri tarafından "görünür bir dayanışma işareti" olarak yayınlanması, Güney Tirol'un Katalonya'ya içinde bulunduğu süreçte destek verdiğinin önemli bir işareti olmuştur (Casas, 2020). Katalan bağımsızlık hareketi, İtalya'nın Padanya Bölgesi'nde de büyük yankı uyandırmıştır. Katalonya referandumunun hemen ardından daha fazla özerklik talep eden Lombardiya ve Veneto referandumları gerçekleştirilmiştir (Povoledo, 2017).

Görüldüğü üzere, AB içinde yer alan bazı azınlıklar (Korsikalılar, Flamanlar, Bavyeralılar) ilerleyen dönemlerde Katalonya'da yaşanan sürece benzer bir sürecin kendileri için de söz konusu olacağını belirterek, ayrılma isteklerinin canlılığını koruduğunun sinyallerini vermişlerdir. Dolayısıyla olası bir Katalan ayrılmasının diğer azınlıkları etkileyerek, bir domino etkisi yaratacak olma ihtimali önemli bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim azınlıklar üzerinde oluşması muhtemel olan bu domino etkisi Birlik gündemini uzun süre meşgul edeceğinden, AB entegrasyonunun zor bir döneme girmesi ve AB'yi AB yapan kurumlar ve değerler üzerinde ciddi sonuçlar doğurması kaçınılmaz görülmektedir.

5.4.2. Olası Bir Ayrılma Durumunda İspanya'nın Birliğe Daha Fazla Mali Yük Getiren Bir Ülke Olması

İspanya'nın 17 bölgesi arasında en zengin bölge olan ve özellikle sanayi, ihracat, yatırım ve turizm alanları ile ön plana çıkan Katalonya, İspanya ekonomisinin yaklaşık %20'sini oluşturur. GSYİH'si ile İspanya'ya Kaliforniya'nın ABD'ye sunduğu katkıdan daha büyük bir katkıda (%20) bulunan Katalonya (Bosch, 2017), merkezi hükümetin en çok vergi topladığı (ülke toplamının yaklaşık %21'si) bölge olma özelliğine de sahiptir. Dolayısıyla, eğer Katalonya olası bir ayrılma yaşar da İspanya'ya vergi ödeme yükümlülüğünden kurtulursa, merkezi hükümet Katalonya'dan topladığı vergi gelirinden mahrum kalacaktır (Kottasova, 2017). Katalonya bölgesi, sanayi üretimi açısından da İspanya ekonomisi içinde önemli bir yer tutmaktadır. Katalonya'nın 2021 yılı sanayi üretimi, İspanya'nın üretiminin yaklaşık yarısını oluşturmaktadır (The World Bank, 2022b). Bu, tek başına Katalonya bölgesinin sanayi üretim değerinin İspanya'nın Katalonya dışındaki diğer 16 bölgesinin sanayi üretim değeri ile neredeyse eşit olduğu anlamına gelmektedir. Diğer yandan İspanya'daki tüm yabancı şirketlerin neredeyse üçte biri, bölgesel başkent Barselona'yı üs olarak seçtiğinden Katalonya'nın yatırım çekme konusunda kanıtlanmış bir sicile sahip olduğu da bilinmektedir (Kottasova, 2017).

Tüm bu makroekonomik göstergeler dikkate alındığında, Katalonya'nın İspanya'dan gerçekleştireceği olası bir ayrılmanın İspanya ekonomisinde ciddi bir boşluk yaratacağını ve hali hazırda kırılgan bir yapıya sahip olan ülke ekonomisini daha da kırılganlaştırarak belirsizliği önemli ölçüde arttıracığını söylemek mümkündür. Bilindiği üzere İspanya, ekonomik anlamda AB'ye üye olduğu günden beri pek çok açıdan Birliğe mali yük getiren bir ülke olmuştur. İspanya ekonomisinin kırılganlıkları 2008 krizinin başlamasıyla belirginleşmiş, 2008'in üçüncü çeyreğini takiben başlayan resesyon sonucu işsizlik oranları, bütçe açığı, borç oranları, cari açık gibi mali sektörle alakalı verilerde ciddi bir kötüleşme yaşanmıştır (Çekin, 2017:16).

Özellikle son dönemde yaşanan pandemi sürecinde İspanya, modern zamanların en derin resesyona girmiş, ekonomisi Nisan-Haziran (2020) döneminde %18,5 küçülmüş ve toplam GSYİH'sinde %12,1'lik rekor bir düşüşle Euro bölgesinin en kötü performans gösteren ülkesi olmuştur (BBC News, 2020). Dolayısıyla, olası bir Katalan ayrılmasının zaten birçok yönden sıkıntı yaşayan İspanya ekonomisi üzerinde olumsuz sonuçlar doğurma ihtimali çok yüksektir. Diğer bir ifadeyle, Katalonya'nın İspanya için ekonomik açıdan vazgeçilmesi zor bir bölge oluşu dikkate alındığında, muhtemel Katalan ayrılmasının İspanya ekonomisini ne denli zor bir süreç sürükleyeceğini öngörmek mümkündür. Olası bir ayrılmanın yaşanması durumunda İspanya'nın karşılaşacağı ekonomik tehditlerin doğrudan AB'nin ortak bir sorunu haline geleceği bilinen bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

6. Sonuç

Katalonya'nın İspanya'dan ayrılması durumunda AB entegrasyonu açısından ortaya çıkacak önemli tehditlerin başında, gerçekleşecek olası bir ayrılmanın Birlik üyesi ülkelerdeki diğer ayrılıkçı azınlıklar üzerinde yaratacağı domino etkisi gelmektedir. Katalonya Özerk Hükümeti'nin 2017'de düzenlediği referanduma ve akabinde ilan ettiği bağımsızlığa Birlik bünyesindeki pek çok azınlıktan farklı düzeylerde de olsa destek mesajları gelmesi, olası Katalan ayrılığının yaratacağı domino etkisi için uygun şartların varlığını göstermek açısından son derece önemlidir. Örneğin, Korsika'nın Katalonya'nın bağımsızlığını tanınması, Katalan bağımsızlığına açıktan destek veren Flaman ayrılıkçı hareketinin uzun vadede Flamanların da bağımsızlık hedeflediğini belirtmesi, Güney Tirol temsilcilerinin Katalonya'ya destek amacıyla parlamento önünde Katalan bayrağı açmaları, Katalonya referandumunun hemen akabinde daha fazla özerklik talep etmek amacıyla Lombardiya ve Veneto referandumlarının düzenlenmesi, olası bir Katalan ayrılmasının diğer azınlıkları etkileyerek, bir domino etkisi yaratma ihtimalinin güçlü bir seçenek olduğunu göstermektedir. Nitekim oluşması muhtemel domino etkisi, siyasal istikrarı bozarak Birlik gündemini uzun süre meşgul edeceğinden, AB entegrasyonunun zorlu bir döneme girmesine yol açabilecektir.

Aynı zamanda, Katalonya'nın İspanya'dan gerçekleştireceği olası bir ayrılmanın İspanya ekonomisinde ciddi bir kayıp yaratarak, hali hazırda kırılgan bir yapıya sahip olan ülke ekonomisini daha da kırılganlaştıracığı ve dolayısıyla İspanya'nın Birliğe eskiye nazaran daha çok mali yük getiren bir ülkeye dönüşmesine sebep olacağını da belirtmek gerekir. İspanya'nın 17 bölgesi arasında en zengin bölge olan ve dış ticaret, sanayi, yatırım ve turizm alanları ile ön plana çıkan Katalonya, özellikle sanayi üretimi açısından İspanya ekonomisi içinde kayda değer bir yer tutmaktadır. Dolayısıyla, olası bir Katalan ayrılmasının zaten işsizlik, cari açık, bütçe açığı, kamu borcu gibi çeşitli yönlerden sıkıntı yaşayan İspanya ekonomisi üzerinde olumsuz sonuçlar doğurma ihtimali çok yüksektir. Katalan ayrılığının İspanya ekonomisine doğrudan etki edecek olması dolayısıyla İspanya'nın karşılaştığı ekonomik tehditler direkt olarak AB'nin ortak sorunu haline gelecek ve bu durum da birçok belirsizliği beraberinde getirecektir. Örneğin, İspanya ekonomisinin olası bir Katalan ayrılığı karşısında yaşayacağı soruna yönelik olarak özellikle 2008 krizinden günümüze kadar yaşanan süreçte İspanya'nın da dâhil olduğu bazı Birlik üyesi ülkeler tarafından Birliğe yüklenen mali yüklerden memnun olmayan üyelerin nasıl bir tutum sergileyeceğinin öngörülmesi zor olacaktır. Bu belirsizliğin fırsata dönüşme ihtimali düşük olduğundan verilecek her kararın ve atılacak her adımın Birlik bünyesinde birtakım sorunlar yaratacağı ve dolayısıyla İspanya ekonomisinin karşılaştığı tehditlerin entegrasyona zarar vermesinin kaçınılmaz olduğunu belirtmek gerekir.

AB yetkilileri, Katalanların ayrılma gerçekleştirmesi durumunda kendilerini Birlik dışında bulacağını belirtmeler de bu söylemin pratiğe geçirilmesinin çok kolay olamayacağını belirtmek gerekir. Elbette ki AB, Katalonya'yı üye devletlerinden biri olan İspanya'dan ayrılması halinde Birlik bünyesinde tutmak istemeyecektir. Zira bunu yapmaya çalışmak, diğer üye devletler içindeki ayrılıkçı hareketleri cesaretlendirmek ve dolayısıyla AB entegrasyonunu riske atmak anlamına gelebilecektir. Ancak Katalonya'yı Birlik dışında bırakma seçeneğine başvurulması da doğuracağı sonuçlar bakımından en az Birlik içinde tutmaya çalışmak kadar riskli ve sakıncalı olacaktır. Çünkü Katalonya'nın, AB dışında bırakılarak kıtadan izole edilmesinin bölgede yol açacağı önemli siyasi, ekonomik ve sosyal sorunlar doğrudan AB'yi etkileyecektir. Bu nedenlerle AB'nin, başta Katalanlar olmak üzere üye devletler içindeki ayrılıkçı bölgelerin ayrılma aşamasına gelmelerini engelleyebilecek birtakım önlemler alması ve azınlıkların korunmasına ilişkin çeşitli adımlar atması entegrasyonun geleceği açısından büyük önem arz etmektedir.

AB'nin Katalonya meselesi özelinde atması gereken en önemli adımlardan biri, sorunu İspanya'nın iç meselesi olarak görmeyi ötesine geçmek ve İspanya devletini ayrılık yanlılarına yönelik sert politikalar izlemekten uzak tutmak olmalıdır. AB, ayrıca İspanya'yı Katalan yöneticilerin müzakere taleplerine olumlu cevap vermeye ve sorunları masada çözmeye ikna ederek sağduyuyu hâkim kılmalıdır. AB, Katalonya ve İspanya arasındaki sorunlarda daha aktif hale gelmekle yaşanması muhtemel Katalan ayrılığının önüne geçerek hem İspanya'nın toprak bütünlüğünü sürdürmesinde önemli bir paya sahip olabilecek hem de entegrasyonu ciddi bir sorun ile karşı karşıya gelmekten kurtarabilecektir.

Geniş perspektiften bakıldığında ise, AB'nin bünyesindeki azınlıklara ilişkin bu zamana kadar eksik bıraktığı kapsamlı bir azınlık mevzuatı ortaya koyması gerektiği belirtilmelidir. Azınlık sorunlarını kapsamlı bir şekilde ele alan bir mevzuat oluşturulması halinde, Katalan örneğinde görüldüğü üzere ayrılma taleplerinin AB gündemini meşgul etmesi önlenilecektir. Hâlihazırda yetki devri ilkesi gereği azınlıklara ilişkin sorunlarda tüm tasarruf hakkının üye devletlerde olduğu AB'de, bu durum üye devletlerin egemenlik haklarına zarar vermemek kaydıyla değiştirilmelidir. Bunun için öncelikli olarak, Avrupa Konseyi tarafından AB'ye üye olmak isteyen ülkelere şart koşulan azınlıklara saygı gösterilmesi ve onların korunmasını garanti eden kurumların istikrarlı işlemesi kriteri üye ülkeler için de zorunlu hale getirilmelidir. Diğer bir ifade ile Kopenhag Kriterleri, AB'nin azınlıklar konusunda üye ülkeleri aday ülkeler ile eşit derecede zorlayacak biçimde genişletilmelidir. Tüm bunlar başarıldığında azınlık haklarının korunmasında AB'nin söylemin ötesine geçerek gerçek anlamda sorumluluk üstlendiği anlaşılmış olacaktır.

Kaynakça

- Aldehayyat, J.S. ve John R.A. (2008). Strategic Planning Tools and Techniques in Jordan: Awareness and Use. *Strategic Change*. 17(7-8), 281-293.
- Aljazeera. (2017). World Reacts as Catalonia Calls for Independence. Erişim Adresi <https://www.aljazeera.com/news/2017/10/world-reacts-catalonia-calls-independence-171027221353642.html>.
- Anderson, G. (2012). Secession in International Law and Relations: What Are We Talking About?. *Loy. LA Int'l & Comp. L. Rev.*, 35, 343.
- BBC News. Eurozone Suffers Deepest Contraction on Record. Erişim Adresi <https://www.bbc.com/news/business-53606101>.
- Beran, H. (1993). Border Disputes and the Right of National Self-determination. *History of European Ideas*. 16(4-6), 479-486.
- Bosch, S (2017). Here's How Bad Economically a Spain-Catalonia Split could really be. Erişim Adresi <https://www.cnbc.com/2017/09/21/heres-how-bad-economically-a-spain-cataloniasplit-could-really-be.html>.
- Buchanan, A. (2004). *Justice, Legitimacy, and Self-Determination*. Oxford: University Press.
- Caplan, R. ve Vermeer, Z. (2018). The European Union and unilateral secession: The case of Catalonia. *ZOR*, 73, 767-789.
- Casas, N. (2020). Parliament of South Tyrol Calls for an Amnesty and Independence in Catalonia. Erişim Adresi https://www.elnacional.cat/en/politics/south-tyrol-amnestycatalonia_468111_102.html.
- Catala, A. (2013). Remedial Theories of Secession and Territorial Justification. *Journal of Social Philosophy*. 44(1), 74-94.
- Chermack, T. ve Kasshanna, B.K. (2007). The Use and Misuse of SWOT Analysis and Implications for HRD Professionals. *Human Resource Development International*. 10(4), 383-399.
- Conversi, D. (1994). Language, Immigration and Nationalism: Comparing the Basque and Catalan Cases. (Doktora Tezi). London School of Economics and Political Science, London.
- Crawford, J. (2006). *The Creation of States in International Law*. Oxford: University Press.
- Çekin, S.E. (2017). "Değişim Sürecindeki AB Ekonomisi Avro Krizi ve Artan Almanya Etkisi". Analiz. Nr.220. İstanbul: SETA.
- Çelik, S. (2021). Avrupa Birliği'nin Self-Determinasyon Yaklaşımı, *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 639-672.
- Çetin, Ş. (2017). AB'de Ayrılıkçı Hareketler Endişesi Bitmedi. Erişim Adresi <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/abde-ayrilikci-hareketler-endisesi-bitmedi/932610>.
- Euronews (2017). Catalonia: 'No room' for EU Mediation. Erişim Adresi <https://www.euronews.com/2017/10/19/catalonia-no-room-for-eu-mediation>.
- European Commission. (2020). Statement on the Events in Catalonia. Erişim Adresi http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-3626_en.htm.
- Government of Catalonia. (2021). Financial Times Recognizes Catalonia Once Again as Southern Europe's Top Region for Investment. Erişim Adresi http://catalonia.com/newsletter_news/news/2020/Financial-Times-Catalonia-Investment.jsp.
- Guibernau, M. (2013). Secessionism in Catalonia: After Democracy. *Ethnopolitics*, 12(4), 368-393.

- Guibernau, M. (2014a). Catalan Secessionism: Young People's Expectations and Political Change. *The International Spectator*. 49(3), 106-117.
- Guibernau, M. (2014b). Prospects for an Independent Catalonia, *International Journal of Politics, Culture, and Society*, 27(1), 5-23.
- Haverland, C. (1987). "Secession", *Encyclopedia of Public International Law*. Der., Rudolf Dolzer, Robert E. Hollweg, Peter M. Lawrence, Steven Less ve Peter Macalister-Smith. Amsterdam: Elsevier Science Publishers, 384-388.
- Helmich, M. (2020). Spain, Catalonia, and the Supposed Authority of the Judiciary. *Jus Cogens*. 2(3), 259-279.
- Kester, J. (2017), France Won't Recognize an Independent Catalonia. Erişim Adresi <https://foreignpolicy.com/2017/10/09/france-wont-recognize-an-independent-catalonia/>.
- Kolçak, H. (2017). From Unionism to Secessionism: A Comprehensive Analysis of Contemporary Catalan Politics. *Romanian Journal of Society and Politics*. 12(1), 25-52.
- Kottasova, I. (2017). Spain Loses 20% of Its Economy If Catalonia Splits. Erişim Adresi <https://money.cnn.com/2017/09/29/news/economy/catalonia-independence-spain-economy/index.html>.
- Legatum Institute. (2021). Prosperity Index- A Tool for Transformation. Erişim Adresi https://www.prosperity.com/download_file/view_inline/4429.
- Levrat, N. (2017). The Right to National Self-determination within the EU: A Legal Investigation. Euborders Working Paper Series. Leuven Centre for Global Governance Studies.
- Levrat, N., Antunes, S., Tusseau G. ve Williams, P. (2017). Catalonia's Legitimate Right to Decide: Paths to Self-Determination. Report Commissioned by the Minister of Foreign Affairs, Institutional Relations and Transparency of the Government of Catalonia, Barcelona.
- Lluch, J. (2020). "Constitutional Moments and the Paradox of Constitutionalism in Multinational Democracies (Spain, 2006-2019)." *Modern Constitutions*. Editörler Rogers M. Smith ve Richard R. Beeman, 237-260. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Mermel, K. (2016). The End of the State of Autonomies? An Analysis of the Controversy Surrounding the 2010 Spanish Constitutional Court Ruling on Catalonia's 2006 Statute of Autonomy. University of Colorado.
- Middelaar, L.V. (2014). *Avrupa: Bir Geçiş Süreci*. Çev. Bilal Çölgeçen. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Moore, M. (1998). National Self-determination and Secession. Oxford: University Press.
- Moreno, L., Arriba A. ve Serrano. A. (1998). Multiple Identities in Decentralized Spain: The Case of Catalonia. *Regional & Federal Studies*. 8(3), 65-88.
- Muro, D. (2017). "Strategies of Secession and Counter-secession", *Secession and Counter-secession: An International Relations Perspective*. Der., Diego Muro ve Eckart Woertz. Barcelona: CIDOB, 19-25.
- Nagel, K.J. ve Rixen, S. (2015). *Catalonia in Spain and Europe: Is There a Way to Independence?*, Baden: Nomos Verlag.
- Norman, W. (1998). The Ethics of Secession as the Regulation of Secessionist Politics. *National Self-Determination and Secession*. Der., Margaret Moore. Oxford: University Press, 34-61.
- Özcan, M. (2012). *Avrupa Birliği'nde İnsan Hakları*. İstanbul: Hayat Yayınları.

- Pechalova, T. (2017). Remedial Secession as Right of Self-Determination: The Cases of Kosovo and Abkhazia. (Yüksek Lisans Tezi), Tilburg University Law School, Netherlands.
- Philpott, D. (1998). "Self-Determination in Practice", *National Self-Determination and Secession*. Der., Margaret Moore. Oxford: University Press, 79-102.
- Povoledo, E. (2017). First Scotland, Then Catalonia. And Now? Milan and Venice. Erişim Adresi <https://www.nytimes.com/2017/10/17/world/europe/italy-lombardyveneto-referendum-autonomy.html>.
- Saeed, S. (2017). How the World Reacted to Catalan Independence Declaration. Erişim Adresi <https://www.politico.eu/article/how-the-world-reacted-to-catalanindependencedeclaration/>.
- Statistical Institute of Catalonia. (2020). Foreign Investment-By Geographical Areas. Erişim Adresi <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=372&lang=en>.
- Statistical Institute of Catalonia. (2022a). Gross Domestic Product. Erişim Adresi <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=annuals&n=10438&lang=en&tema=macro>.
- Statistical Institute of Catalonia. (2022b). Foreign Investment and Trade. Erişim Adresi <https://www.idescat.cat/tema/inver?lang=en>.
- The World Bank. (2022a). Erişim Adresi <https://data.worldbank.org/region/european-union>.
- The World Bank. (2022b). Erişim Adresi <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.CD?locations=ES>.
- Van Den Driest, S.F. (2013). *Remedial Secession; A Right to External Self-determination as a Remedy to Serious Injustices?*. Cambridge: Intersentia.
- Yazgan, H. (2015). Avrupa Birliği Genişlemesinde Azınlık Koşulu: Doğu Genişlemesi ve Türkiye, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*. 12(47), 99-114.
- Yıldız, U.B. (Ed.). (2020). *Avrupa Birliği Ülkelerinde Ayrımcılık Hareketleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Zieba, R. (2012). International Roles of the European Union, *Rocznik Integracji Europejskiej*. 6(1), 63-78.

EVALUATION OF THE EFFECTS OF A POSSIBLE CATALAN SECESSION ON EU INTEGRATION WITHIN THE FRAMEWORK OF SWOT ANALYSIS

Extended Abstract

Aim: The purpose of this study is to determine the potential impact of a possible Catalan secession on EU integration by considering Catalan demands for secession in the historical process. The contention of the study is that a possible Catalan secession could put the EU in a difficult position as it could trigger a domino effect by encouraging other separatist regions within the EU and lead to some negative effects on integration.

Method(s): It is important to analyze how a possible Catalan secession will affect EU integration, especially in the context of the impact on minorities within the Union and EU minority policies. Since one of the ways to perform this analysis is the SWOT analysis, the SWOT analysis was preferred in this study. The word SWOT is made up of the first letters of "Strengths", "Weaknesses", "Opportunities", and "Threats" words. SWOT The analysis helps develop a solution-oriented strategy by conducting a situation analysis. The four components of the SWOT analysis identify internal or external considerations. Strengths refer to internal elements that facilitate the achievement of goals. Weaknesses are internal factors that hinder success. External elements that contribute to goal achievement are opportunities that allow gaps to be filled and new activities to be initiated. Threats are aspects of the external environment that present an obstacle or potential barrier to achieving goals. In this study, the SWOT analysis was used to conduct a case-by-case study to determine the impact of Catalonia's potential secession on EU integration.

Findings: If Catalonia separates from Spain, one of the greatest threats to EU integration will be the domino effect that the secession will have on other separatist minorities in the Union's member states. Moreover, it can be said that a possible secession of Catalonia from Spain would mean a serious loss for the Spanish economy and would make the country's already fragile economy even more vulnerable. Therefore, this situation may turn Spain into a country that is a greater financial burden on the Union than in the past.

Conclusion: Although EU officials state that the Catalans will be excluded from the Union if they leave, it will not be easy to put this rhetoric into practice. Of course, the EU will not want to keep Catalonia in the Union if it leaves Spain, one of its member states. Because trying to do so would mean encouraging separatist movements in other member states and thus endangering EU integration. However, the option of excluding Catalonia from the Union would be as risky and unpleasant as trying to keep it in the Union in terms of consequences. Because the major political, economic and social problems that will arise from Catalonia's isolation from the continent by leaving the EU will have a direct impact on the EU. For these reasons, it is very important for the future of integration that the EU takes some measures and takes various steps to protect minorities. One of the most important steps the EU should take on the Catalonia issue should be to stop treating the issue as an internal matter for Spain and to stop the Spanish state from pursuing a harsh policy toward the separatists. The EU should also use common sense by convincing Spain to respond positively to the negotiating demands of the Catalan rulers and solve the problems at the table. In addition, the EU must present comprehensive legislation for minorities within it, which it has done incompletely so far. Developing legislation that comprehensively addresses minority issues can prevent secessionist motions from occupying the EU agenda. On the other hand, the Copenhagen Criteria should be extended to put EU member states on an equal footing with candidate countries with regard to minorities. When all this is accomplished, it will be understood that the EU is moving beyond rhetoric and taking a real responsibility to protect minority rights.
